Solucionari EXERCICI 1b

Pregunta A

1) Descriga el tipus de font utilitzada. (1 punt)

El text de Valentí Almirall, per la seva forma diríem que és narratiu, pel seu contingut és polític i pel seu origen és una font primària perquè s'ha escrit al mateix temps que es narraven els fets, és a dir, és contemporani als fets descrits.

2) Resum comprensible i precís amb les idees principals del text. (2 punts)

L'autor comenta com el ministre de la governació va preparar el procés electoral perquè els candidats oficials fossin elegits. Per aconseguir-ho, va tenir una xarxa clientelar que va començar amb el ministre i va acabar en el capità, passant prèviament per governadors civils i alcaldes.

Finalment, critica el líder del Partit Liberal, Sagasta, que aparentment manté una postura reformista i de canvi social però que en realitat és col·laborador del sistema, utilitzant fins i tot la violència.

3) Explicar la diferència entre els conceptes "sufragi universal" i "sufragi restringit". (1.5 punts)

Sufragi de censura o restringit: votar no és un dret de l'individu, sinó que es reservarà per a homes que recullin dignitat suficient, generalment vinculada a la riquesa personal (entenent que estaran més identificats amb els interessos de la nació), i per tant està justificat.

El sufragi universal consisteix en el dret de vot de tota la població d'un Estat, independentment del seu origen, raça, sexe, edat, creences o estatus social.

Tot i que el terme, fins al segle XX, va tindre límits en el vot per sexe i "raça". En l'actualitat, a nivell internacional, l'únic límit acceptat al sufragi universal és establir una edat mínima de vot.

4) Qui era Sagasta? (0.5 punts)

Práxedes Mateo Sagasta: polític liberal que va ser amb Cánovas del Castillo l'arquitecte de la restauració borbònica. Com a líder del Partit Liberal, va exercir com a president del govern en diverses vegades fins a la seva mort en 1903.

Pregunta B

1) Etapes polítiques de la Restauració Monàrquica (1875-1923). Indique les característiques i esdeveniments més importants.

Explica que amb l'arribada d'Alfons XII al tron el 1875 pel cop d'estat del general Martínez Campos comença una nova etapa anomenada Restauració que arribaria fins al 1923.

Les característiques del sistema polític: la Constitució conservadora de 1876 i la llei electoral de 1890. També l'alternança en el poder del partit conservador liderat per Cánovas i el partit liberal liderat per Sagasta. Aquesta alternança es va aconseguir mitjançant el frau electoral. El sistema implicava la marginació dels partits polítics, d´ àmplies capes socials, el moviment obrer i el nacionalisme, especialment actiu a Catalunya i al País Basc.

Tampoc cal oblidar la temporalitat del regnat d'Alfons XII fins al 1885, el pacte del Pardo, la caiguda de l'imperi colonial i la crisi de 1898 i la regència de Maria Cristina que ocuparia el càrrec fins a l'edat de majoria d'Alfons XIII, el 1902.

El seu regnat coincideix amb la crisi i la descomposició del sistema de restauració. La crisi provocada pel desastre del 98 va requerir la modernització del sistema polític. Però la por a les conseqüències de la veritable democratització va fer que es mantingués el torn dinàstic.

La mort de Cánovas (1897) i Sagasta (1903), els partits han de buscar nous líders. Finalment, el sistema va entrar en crisi: la tràgica setmana de Barcelona del 1909, la crisi i la vaga general del 1917. Des de 1918 hi ha hagué nombrosos governs de concentració amb greus problemes com l'epidèmia de grip de 1918 i el “pistolerismo”.

El desastre militar a la Guerra del Marroc (Annual, 1921) va provocar fortes discussions a les Corts i es va oposar l'exèrcit, que temia les responsabilitats militars que poguessin sorgir i que Alfons XIII hi estaria involucrat. El 13 de setembre de 1923, el general Miguel Primo de Rivera va declarar l'estat de guerra i va exigir que el poder passés als militars. Alfons XIII hi va estar d'acord. Primo de Rivera va formar un govern compost només per militars fins al 1931.

2) La Restauració: bases del sistema, Constitució de 1876, partits polítics i alternança en el poder.

Després de la gran inestabilitat dels "sexenni democràtic", la monarquia era l'única manera de normalitzar la situació política. En 1874 el general Martínez Campos es va pronunciar a Sagunt i va proclamar Alfons XII rei d'Espanya. Representa la restauració dels Borbons al tron d'Espanya.

L'objectiu principal del seu ideòleg més important, Cánovas del Castillo, era garantir l'estabilitat política. Així, els carlins van ser derrotats definitivament, es va signar una treva amb els independentistes cubans i es va aprovar la Constitució de 1876.
Tot plegat també va comportar una millora significativa de l'economia del país, però no va aconseguir la democratització.

La Constitució de 1876, de trets conservadors; sobirania compartida entre el Rei i les Corts, rebutjant la de la sobirania nacional i grans poders per la monarquia: inviolabilitat del rei; poder de legislar, compartit amb les Corts; poder executiu; comandament suprem de les forces armades; nomenament de ministres; nomenament de funcionaris, etc. De la llei electoral de 1890 el sufragi era universal.

El sistema polític de la Restauració es basa en l'alternança acordada en el govern per dos partits polítics, els conservadors liderats per Cánovas i els liberals liderats per Sagasta, que comparteixen els fonaments: monarquia, estat unitari, constitucionalisme, defensa del sistema capitalista.

Això no va ser possible sense el frau dels votants: els procediments per manipular el resultat dels vots van ser molt variats: compra de vots, "encasillado", tergiversació censal, coacció dels caps rurals...

El sistema implicava la marginació de la vida política de totes les forces diferents de les anomenades "dinàstiques", i amb elles, àmplies capes socials, (republicans, carlins), el moviment obrer (dividit en anarquistes i socialistes) juntament amb el nacionalisme, especialment actiu a Catalunya i al País Basc.

El 1885, Alfons XII havia mort i Cánovas va considerar oportú per a l'estabilitat del règim que Sagasta ocupés el poder i dugués a terme una sèrie de reformes (Pacte del Pardo entre els líders dels dos principals partits). Hi haqué la caiguda de l'imperi colonial i la crisi de 1898. Després de la mort del rei, la seva esposa, Maria Cristina d'Habsburg, va prendre el relleu de la Regència: va ocupar el càrrec fins a l'edat d'Alfons XIII el 1902.

El seu regnat coincideix amb la crisi i la descomposició del sistema de la restauració. La necessària modernització del sistema polític no es va fer a causa de la por a les conseqüències d'una veritable democratització que va fer que es mantingués el torn dinàstic. Fins al 1923, Miguel Primo de Rivera va exigir que el poder passés als militars. Alfons XIII hi va estar d'acord.

CRITERIS D'AVALUACIÓ I QUALIFICACIÓ
La qualificació d'aquesta part o apartat s'adaptarà al que estableix la RESOLUCIÓ de 23 de desembre de 2020, de la Direcció General de Formació Professional i Ensenyaments de Règim Especial, per la qual es convoquen proves d'accés als cicles formatius de Formació Professional (DOGV 8893, 11.01.2020)